

Handläggare
Marianne Gabrielsson
Telefon: 08-508 25 950**Till**
Socialnämnden
2016-04-19

Delrapport Barn och unga som har sex mot ersättning - sexuell utsatthet och exploatering, 2014 -2015 samt inriktning för år 2016

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner delrapporten 2014 -2015 av satsningen Barn och unga som har sex mot ersättning – sexuell utsatthet och exploatering.
2. Socialnämnden godkänner förslag på inriktning under 2016.
3. Socialnämnden ger förvaltningschefen i uppdrag att fördela medel för år 2016.

Gillis Hammar
förvaltningschefVeronica Wolgast Karlberg
avdelningschef

Sammanfattning

Socialförvaltningen har haft i uppdrag att fördjupa arbetet mot barn- och ungdomsprostitution samt sex som självskadebeteende. Arbetet har bestått av att utarbeta ett utbildningsprogram bestående av filmer, kunskapsöversikt, utbildningsdagar och även att erbjuda medarbetare högskolekurser. Syftet med kompetensutvecklingen har varit att medarbetare ska få ökade kunskaper för att bättre kunna identifiera barn och ungdomar inom målgruppen, bemöta dem professionellt och stödjande. Satsningen har även stöttat lovande projekt i staden genom att fördela utvecklingsmedel. De verksamheter i staden som arbetar närmast målgruppen har genom studieresor fått kunskapspåfyllning och stärkt sina nätverk.

Erfarenheter från satsningens olika delar och resultat från Linköpings universitets studie ligger till grund för planeringen av det fortsatta arbetet under 2016. Det handlar bland annat om fortsatt stöd till utvecklingsprojekt men även att stärka kompetensen hos

medarbetare vid boenden för barn som kommer ensamma till Sverige.

Bakgrund

Socialförvaltningen har under åren 2014 och 2015 haft i uppdrag att fördjupa arbetet mot barn- och ungdomsprostitution samt sex som självskadebeteende. Syftet har varit att medarbetare ska få ökade kunskaper för att bättre kunna identifiera dessa barn och ungdomar, bemöta dem på ett professionellt och stödjande vis samt få inblick i var barnen kunde få ytterligare hjälp vid behov.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor i samarbete med socialtjänstavdelningen. Ärendet har behandlats i förvaltningsgrupp 13 april och i funktionshinderrådet 14 april 2016.

Ärendet

Under 2014 och 2015 har medel fördelats till olika kompetenshöjande satsningar för medarbetare som arbetar nära målgruppen, utvecklingsprojekt och forskningsuppdrag till Linköpings universitet.

År 2014 - 2015

För att få kunskap om hur situationen för stadens unga såg ut vad gäller sexuell utsatthet gavs Linköpings universitet i uppdrag att genomföra en studie om unga i Stockholm som utsatts för sexuella övergrepp och sexuell exploatering. Studien var en fördjupningsstudie utifrån en nationell studie av landets gymnasieungdomar i årskurs tre svarade på en enkät. Syftet med studien var att undersöka unga i Stockholms stad och deras erfarenheter av sex, sexuella övergrepp och sexuell exploatering. Dessutom skulle erfarenheter av stöd och hjälp studeras. Resultaten skulle sedan jämföras med övriga landets unga för att se om något skilde sig mellan grupperna.

Den samlade bilden var att unga i Stockholms stad i stort sett hade samma erfarenheter av sex, sexuella övergrepp och sexuell exploatering som unga i övriga landet. I rapportens slutsatser lämnades följande rekommendationer:

- Preventiva program i skolan som riktar sig till unga för att förebygga sexuella övergrepp.

- Evidensbaserade stöd- och hjälpinsatser inklusive behandling för de som utsatts för sexuella övergrepp, sålt sex eller skadat sig genom sex.
- Program för att stötta kompisar som fått ta del av övergreppsberättelser.
- Utbildning för professionella som arbetar med barn om bemötande samt om att prata med barn och unga om sex och sexuella övergrepp.

Under 2014 tog socialförvaltningen fram ett utbildningspaket i samarbete med Linköpings universitet, som hade som målsättning att stärka socialtjänstens arbete med barn och unga som har sex mot ersättning. Satsningen byggde på en inventering som gjorts i samråd med socialtjänstavdelningen under hösten 2013. Utbildningen bestod av tre delar: utbildningsdagar, en tryckt kunskapssammanställning och tre informationsfilmer. Under tre halvdagar presenterades forskning och medarbetarnas erfarenheter från sitt arbete med målgruppen. Satsningen avspeglade kunskap från forskning, professionellas kunskaper från arbete med unga och ungdomarnas egna erfarenheter.

Syftet var att deltagarna efter genomförd utbildning lättare skulle uppmärksamma och identifiera dessa barn och ungdomar, bemöta dem på ett professionellt och stödjande vis samt slussa dem vidare till en verksamhet eller insats i de fall det fanns behov. Därefter har ytterligare utbildningsdagar hållits där verksamheter i staden och samarbetspartners har berättat om hur de arbetar i frågan och delat erfarenheter med medarbetare från socialtjänst, elevhälsa och samarbetspartners inom bland annat polis och hälsovård. Totalt ca 320 personer har deltagit vid utbildningsdagarna.

I staden har 35 medarbetare fått fördjupade kunskaper genom att socialförvaltningen i samarbete med Karolinska institutet och Ersta Sköndal högskola erbjudit två högskolekurser på vardera 7.5 högskolepoäng. I utbildningen deltog behandlare, fältassistenter, kuratorer vid ungdomsmottagningar, elevhälsa och utredande socialsekreterare. Mikamottagningen och ungdomsmottagningar har genom studieresor fått kunskapspåfyllning och stärkt sina nätverk både inom staden och internationellt.

Utvecklingsmedel har under år 2011-2015 fördelats till:

- Järva ungdomsmottagning har utvecklat sina arbetssätt med stöd av ett frågematerial som prövats i mötet med unga, samt ett material som ungdomsmottagningen avsåg att använda när de besöker skolorna i stadsdelen.

- Mikamottagningen har utökat sina besök vid ungdomsmottagningar och grundskolor i syfte att informera om sin verksamhet och väcka diskussion om sexuell utsatthet. Medel från projektet möjliggjorde att deras informations- och spridningsarbete kunde fördjupas och erfarenheter spridas över staden.
- Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning har fortsatt sitt preventiva arbete med normer och värderingar vid grundskolor i samverkan med lokala högstudier i programmet *Respekt och Självrespekt, normer kring sexualitet bland ungdomar*.

Plan för år 2016

Erfarenheter från satsningen och resultat från Linköpings universitets studie ligger till grund för planeringen av det fortsatta arbetet. Det ökade antalet ensamkommande flyktingbarn ställer krav på att utveckla arbetet ytterligare. Därför föreslås fokus under 2016 bland annat vara:

- Utbilda personal som arbetar vid boenden för ensamkommande. Barn och unga som anländer ensamma är en grupp som löper särskild risk för att ha utsatts eller kan utsättas för sexuellt utnyttjande eller annan verksamhet som innebär nödläge för den unge.¹ Utbildningen planeras och genomförs i samarbete med socialtjänstavdelningen och med Länsstyrelsen i Stockholms län. Arbetet integreras i pågående utvecklingsarbeten som syftar till att höja kunskapsnivån hos personal som arbetar med målgruppen. Genom samarbetet kan sexuell utsatthet och exploatering ges ett särskilt utrymme i den planerade utbildningen.
- Utvecklingsprojektet *Respekt och Självrespekt, normer kring sexualitet bland ungdomar* ges förutsättningar för att fördjupas och spridas i samarbete med Kulturförvaltningen.
- Mikamottagningen fortsätter sitt utbildande uppdrag genom att ge seminarier under året på temat sex mot ersättning – sexuell utsatthet och exploatering.
- Högskoleutbildning på 7.5 högskolepoäng avropas från upphandlat utbildningssäte med kursstart hösten 2016 med 25 utbildningsplatser.

¹ Landberg, Å., Jonsson, L., & Svedin (2015). Den långa resan. Möten med barn som misstänks vara utsatta för människohandel och sexuell exploatering. Länsstyrelsen: Stockholm.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Socialnämnden föreslås godkänna delrapporten av Barn och unga som har sex mot ersättning – sexuell utsatthet och exploatering, 2014-2015.

Socialnämnden föreslås godkänna förslaget på inriktning under 2016.

Bilaga

Barn och unga som har sex mot ersättning – sexuell utsatthet och exploatering – Delrapport 2014-2015.